

M. Verikaitės nuotr.

LSMU lankėsi Universiteto garbės daktaro prof. Rimgaudo Nemicko šeima iš JAV

Lietuvos sveikatos mokslų universitetą (LSMU) aplankė išskirtiniai svečiai iš Jungtinių Amerikos Valstijų – žinomo išėivijos gydytojo kardiologo, Universiteto garbės daktaro profesoriaus Rimgaudo Nemicko šeima.

» 2

LSMU ir Kauno klinikose – žymaus Japonijos profesoriaus Makoto Suematsu vizitas

Rugsėjo 26 d. Lietuvos sveikatos mokslų universitete (LSMU) ir Kauno klinikose lankėsi žymus mokslininkas iš Japonijos prof. Makoto Suematsu. Jis – buvęs ilgametis Japonijos medicinos tyrimų ir plėtos agentūros vadovas. Šiuo metu profesorius vadovauja Centriniam eksperimentinių tyrimų su gyvūnais institutui, yra Keio universiteto Medicinos mokyklos Biochemijos katedros vadovas.

Miglė Smaidžiūnaitė
Vidinės komunikacijos specialistė

Profesoriaus mokslinių interesų sritis apima dujų biologiją, metaboliką, piktybinių navikų metabolizmo vaizdinimą. 2018 metais jis buvo apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Karininko kryžiumi už aktyvų įsitraukimą, skatinant Lietuvos ir Japonijos bendradarbiavimą medicinos srityje ir Lietuvos vardo garsinimą pasaulyje. Prof. M. Suematsu LSMU ir Kauno klinikų bendruomenei skaitė paskaitą „Imaging metabolomics in humanized experimental platforms: Translation to control cancer and neurodegenerative diseases“, aplankė Universiteto ir Kauno klinikų padalinius, domėjosi mokslinė ir klinicine jų veikla, inovacijomis bei ateities perspektyvomis.

» 2

Kasmetė Europos aukštojo mokslo konferencija-paroda EAIE 2024 Tulūzoje

Rugsėjo 17–20 dienomis Tulūzoje (Prancūzija) vyko 34-oji Europos tarptautinio švietimo asociacijos (EAIE) metinė konferencija ir paroda, kuri yra vienas svarbiausių Europos aukštojo mokslo renginių. Kasmet vis didesnio susidomėjimo sulaukianti konferencija šiemet galėjo pasigirti įspūdingu dalyvių skaičiumi: renginyje dalyvavo daugiau nei 7300 atstovų iš aukštųjų mokyklų, neformaliojo ugdymo organizacijų ir kitų švietimo sistemoje dalyvaujančių institucijų iš 110 šalių. LSMU delegaciją sudarė Tarptautinių ryšių ir studijų centro komanda: TRSC prodekanas Alvidas Šarlauskas, Akademinio judumo skyriaus vedėja Žaneta Dičkutė ir Užsienio partnerystės skyriaus vedėja Gintarė Diliūnienė. » 3

LSMU lankėsi Universiteto garbės daktaro prof. Rimgaudo Nemicko šeima iš JAV

M. Verikaitės nuotr.

1 » **Miglė Smaidžiūnaitė**
Vidinės komunikacijos specialistė

Visą gyvenimą medicinai atidavęs prof. R. Nemickas buvo vienas Lietuvos širdies asociacijos įkūrėjų, aktyviai dalyvavo jos veikloje. Net ir gyvendamas Amerikoje

jis nepamiršo ir Lietuvos kardiologų draugijos, visada buvo aktyvus jos narys. Dėl žinomo gydytojo pastangų ir organizuotų programų daugiau nei 80 Lietuvos gydytojų ir mokslininkų gilino žinias JAV universitetuose. Profesorius dažnai lankydavosi Lietuvoje, konsultuodavo sveikatos priežiūros

specialistus kardiologijos klausimais, skaitydavo paskaitas, vedavo seminarus. Gydytojo R. Nemicko žmona Joan Nemickas, vaikai ir anūakai susitiko su LSMU rektoriumi profesoriumi Rimantu Benečiu, prisiminė profesoriaus indėlį į Universiteto veiklą bei ligoninę. Profesoriaus vaikai – taip pat

gydytojai, tad su rektoriumi jie aptarė Lietuvos ir Amerikos sveikatos priežiūros aktualijas. Centrinuose rūmuose svečiai apžiūrėjo Universiteto garbės daktarų ekspoziciją bei aplankė LSMU bibliotekos prieigose įkurtą skulptūrų alėją, skirtą Universiteto garbės daktarams jamžinti.

LSMU ir Kauno klinikose – žymaus Japonijos profesoriaus Makoto Suematsu vizitas

1 » Paskaitoje profesorius pasidalijo laboratorinių gyvūnų kūrimo, naujų eksperimentų su gyvūnais kūrimo, kokybės kontrolės bei metabolomikos vaizdinimo naudojant humanizuotas eksperimentines platformas patirtimi, papasakojo apie įvairias savo mokslinėje veikloje taikomas tyrimų metodikas ir naujausius tyrimų rezultatus. „Nuo 2024-ųjų balandžio plėtojame eksperimentines medicinos platformas, kur tiriamė laboratorines NOG peles su itin silpna imunine sistema. Tyrimų metu kuriami žmogaus ligų modeliai, pasitelkus primatus, nepriklausančius žmogbeždžionių porūšiui, taikant genų redagavimo technologiją. Taip pat vykdomė laboratorinių gyvūnų kokybės kontrolę, stebėdami ligų sukėlėjus, naudojant graužikus be

nežinomų mikroorganizmų ar mikrobu“, – apie tai, prie ko šiuo metu dirba paskaitos dalyviams pasakojo profesorius. NOG pelės – pelės, kurioms persodinamos žmogaus ląstelės ir audiniai, išlaikant tas pačias funkcijas, siekiant tirti žmonių ligas. Po paskaitos profesorius iš auditorijos sulaukė gausybės klausimų: klausytojai norėjo sužinoti apie tyrimus, susijusius su Alzheimerio, Parkinsono, diabeto ir kitomis ligomis, domėjosi etikos, kokybės kontrolės ir kitais klausimais. Žinomas Japonijos tyrėjas ne tik atsakė į klausimus, bet ir pabrėžė, jog yra atviras bendradarbiavimui.

„Kaune viešėsiu dar keletą dienų, tad mielai papasakosiu jums daugiau. Būsiu labai laimingas, jei artimoje ateityje turėsime progą dirbti prie šių technologijų kartu“, – kalbėjo profesorius.

Kasmetė Europos aukštojo mokslo konferencija-paroda EAIE 2024 Tulūzoje

1 » **Gintarė Diliūnienė**
TRSC Užsienio partnerių skyriaus vedėja

Konferencijos tema šiemet buvo „Pakeliui“ (pranc. *en route*). Konferencijos organizatoriai pasiūlė turtingą programą, kurioje kiekvienas renginio dalyvis galėjo rasti jį dominančią temą ir veiklos pobūdį: daugiau nei 250 teminių sesijų, praktinės ir interaktyvios kūrybinės dirbtuvės, susitikimai ir diskusijos su EAIE ekspertais. Daug dalyvių pritraukė neformalios diskusijos (angl. *Campfire*), kurių metu diskusijos vedėjas trumpai pristato pokalbio temą, o dalyviai, tarsi sėdėdami ratu aplink laužą, aktyviai dalijasi savo patirtimis ir patarimais. Sesijos formatas „Pasaulio kavinė“ (angl. *World cafe*) skatino organizuotas diskusijas iš anksto parinktais klausimais, kuomet dalyviai juda tarp skirtingų grupių palikdami įrašus kitam dalyviui, taip formuodami kolektyvines žinias.

Bendravimo, derybų, laiko planavimo, informacijos srautų ir streso valdymo dalyviai mokėsi gyvenimiškų įgūdžių (angl. *Life skills*) praktinėse sesijose, o norintieji rytą pradėti žvaliai galėjo dalyvauti EAIE rytiniuose jogos užsiėmimuose. Užsiregistravusiems dalyviams buvo organizuojami pažintiniai tu-

rai į Tulūzos universitetus, LSMU atstovas A. Šarlauskas dalyvavo pažintiniame ture „Gyvybės, žemės ūkio ir veterinarijos studijos Tulūzoje“. Studijų sritį pristatė keturios aukštojo mokslo institucijos: Tulūzos nacionalinė veterinarijos mokykla (ENVT), Nacionalinė aukštoji žemės ūkio mokykla (ENSFEA), Nacionalinė Tulūzos agronomijos mokykla INP

(ENSAT) ir Purpan inžinierių mokykla (PURPAN). Šios aukštojo mokslo institucijos vykdo gyvybės mokslų srities, gyvūnų mokslo, maisto srities studijas. Taiko integruotą veiklos modelį, pvz., praktikos mokymą atlieka bendrame mokomajame ūkyje, kuris ir buvo parodytas vizito dalyviams pirmoje dienos pusėje. Per likusį laiką pažintinio vizito dalyviai

susipažino su ENSFEA bei ENSAT mokymų baze, plačiau buvo pristatyti atskiri vynininkystės studijų aspektai. Visos mokyklos, išskyrus veterinarijos bei kitų sričių vientisųjų studijų programas, dalį studijų vykdo anglų kalba. Buvo aptartos akademinės mainų galimybės. Prancūzai suinteresuoti mainais, nes, pvz., visiems PURPAN studentams yra privalomas bent kelių mėnesių studijų ar praktikos mobilumas pas partnerius kitoje šalyje.

Plataus spektro renginių temos užtikrino galimybę išgirsti gerosios patirties pavyzdžius ir ekspertų įžvalgas aktualiausioms aukštojo mokslo temomis: tarptautiškumo strategijos ir universiteto įvaidžio kūrimas, rinkodaros, komunikacijos ir studentų iš užsienio pritraukimo priemonės. Didelis dėmesys buvo skirtas naujojo Erasmus+ laikotarpio horizontaliesiems prioritetams – įtraukties ir įvairovės, skaitmenizavimo, žaliąjo kurso, pilietiškumo skatinimo – ir su jais kylantiems iššūkiams aptarti. Šių metų konferencijoje ir parodoje dalyvavo daug Europos universitetų aljansų, todėl sesijų metu daug diskutuota apie jų vaidmenį aukštojo mokslo tinklaveikoje.

Parodos metu vyko konstruktyvūs pokalbiai su turimais ir potencialiais mainų programos partneriais,

siekiant gyvai aptarti bendradarbiavimo aspektus, kylančias problemas, bendrus projektus. Lietuvos aukštųjų mokyklų atstovai susibūrė bendrame „Study in LT“ (liet. studijuok Lietuvoje) stende, kiekviena mokykla turėjo galimybę pristatyti savo studijų programas, susitikti ir pabendrauti su užsienio šalių atstovais. LSMU atstovai partnerystę ir mainų klausimus aptarė su JAV, Austrijos, Vokietijos, Ispanijos, Indijos, Sakartvelo, Slovėnijos ir kitų šalių universitetų kolegomis, naujus partnerius ypač domino Erasmus trumpalaikių mainų galimybės BIP (angl. *blended intensive programme*) veikloje, LSMU organizuojamos vasaros mokyklos, studentų ir dėstytojų mainai įvairiose LSMU vykdomose studijų programose.

LSMU delegacijos dalyvavimas EAIE 2024 suteikė galimybių ne tik susitikti su tarptautiniais partneriais iš viso pasaulio, tačiau ir pabendrauti su kolegomis, pasidalyti geraisiais pavyzdžiais ir susipažinti su naujausiomis aukštojo mokslo praktikomis. Tikimės, kad naujos žinios ir ryšiai, įgyti ir užmegzti EAIE konferencijoje, reikšmingai prisidės prie Universiteto pastangų skatinti tarptautinį judumą, stiprinti ir puoselėti ilgalaikius tarptautinius ryšius ir partnerystes, didins LSMU žinomumą Europos aukštojo mokslo erdvėje.

Pakartotinis sveikatos duomenų panaudojimas taps proveržiu veiksmingiau gydyti vėžį

Nuasmeninti lietuviški sveikatos duomenys prisidės prie veiksmingesnio vėžio gydymo. Tai paaiškėjo bandomajame pakartotinio sveikatos duomenų panaudojimo startuoliams projekte, kurio laimėtojas startuolis „BrachyDose“ plėtoja dozimetrijos sistemą, skirtą užtikrinti gydymo kokybę ir kontroliuoti vieną dažniausių vėžio gydymo būdų – brachiterapijos procedūras.

Inga Kanapeckienė
LSMU Sveikatos inovacijų vystymo centro projektų vadovė

„Patikimų sveikatos duomenų trūkumas riboja mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros (MTEPI) ir inovacijų komercinimo galimybes. Nuasmeninti duomenys padės apmokėti vieną mūsų sprendime naudojamų algoritmų ir užtikrins didesnį gydymo procedūrų veiksmingumą. Taip pat geriau suprasime Lietuvos sveikatos sistemos išlaidas onkologiniams pacientams bei šalutinių radioterapijos gydymo poveikių mastą. Suteikti duomenys – tai patikimas, išsamus šaltinis, kuriuo galime remtis kurdami pacientui svarbų ir gydytojui padedantį sprendimą ir plėtros į kitas šalis, kaip Vokietija, Prancūzija, strategiją“, – duomenų svarbą idėjos plėtrai akcentavo startuolio „BrachyDOSE“ steigėja Neringa Šeperienė.

■ **Olegas Niakšu**, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos viceministras.

Vasarį pristačius šį bandomąjį projektą, sulaukta 10 paraiškų. Sprendimą priėmė komisija, sudaryta iš projektą inicijavusių organi-

■ **Inga Kanapeckienė**, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas.

■ **Erika Kuročkina**, LR ekonomikos ir inovacijų viceministrė.

zacijų: „EIT Health RIS Hub Lietuva“ centras, iš dalies koordinuojamas Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU), LSMU Igoninė Kauno

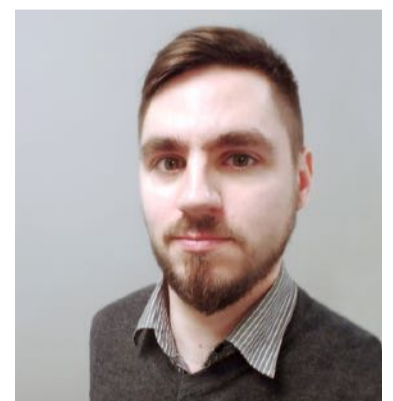

■ **Jekaterina Kalinienė**, Inovacijų agentūra.

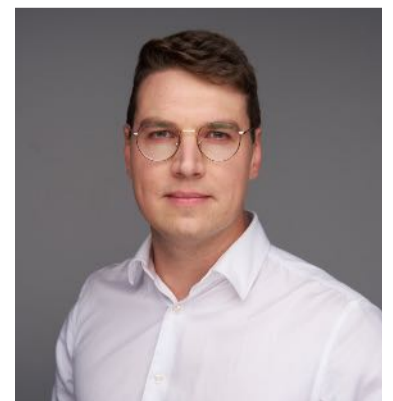

■ **Neringa Šeperienė**, „BrachyDOSE“.

klinikos, LSMU Kauno Igoninė ir Vilniaus universiteto (VU) Santaros klinikų Biobankas, Valstybės duomenų agentūra, Inovacijų agentūra, advo-

■ **Dr. Julius Juodakis**, Valstybės duomenų agentūra.

■ **Dominykas Milašius**, „Baltic Sandbox Ventures“.

katų kontora „Ellex“ ir rizikos kapitalo fondas „Baltic Sandbox Ventures“.

Pakartotinis sveikatos duomenų panaudojimas taps proveržiu veiksmingiau gydyti vėžį

■ „BrachyDOSE“ komanda.

■ Sveikatos duomenų paskelbimo akimirka.

3» „Džiaugiamės projekto sėkme. Jis ne tik padėjo laimėtoji, bet ir įkvėpė kitus startuolius aktyviau naudoti sveikatos duomenis savo inovacijoms. Šiuo metu aktyviai bendradarbiaujame su dar dviem startuoliais, kurie artimiausiu metu teiks paraiškas Valstybės duomenų agentūrai. Taip pat gavome paraišką iš startuolio, kuris savo idėjos plėtrai planuoja panaudoti biobanko duomenis. Dėl išskirtinės idėjos ir specifinio duomenų poreikio partneriai nusprendė tęsti bendradarbiavimą su šiuo startuoliu.

Tikime, kad netolimoje ateityje išgirsime dar ne vieną sėkmės istoriją, kuri skatins kurti duomenimis grįstas inovacijas“, – kalbėjo „EIT Health RIS Hub Lietuva“ koordinatore, LSMU Sveikatos inovacijų vystymo centro projektų vadovė Inga Kanapeckienė. Sveikatos apsaugos viceministras Olegas Niakšu akcentavo, kad Sveikatos apsaugos ministerija aukštai vertina „EIT Health RIS Hub Lietuva“ centro inicijuotą antrinių sveikatos duomenų bandomąjį projektą, kuris skirtas startuoliams.

„Skatiname ir palaikome iniciatyvas, sudarančias palankias sąlygas veiksmingam pakartotiniam sveikatos duomenų naudojimui, tai ypač svarbu Lietuvos skaitmeninės sveikatos kontekste“, – pažymėjo O. Niakšu.

2024 m. atvirų duomenų sukurta rinka Lietuvoje siekia 566 mln. Eur (apie 1,2 proc. BVP) ir sukuria apie 8 tūkst. aukštos pridėtinės vertės darbo vietų.

Sveikatos duomenų – raktas į inovacijų sėkmę

Šis projektas – žingsnis nuo diskusijų link tikslingo ir aktyvaus pakartotinio sveikatos duomenų panaudojimo inovacijoms. Projekto tikslas – skatinti gyvybės mokslų startuolius naudoti nuasmenintus sveikatos duomenis, mažinti atotrūkį nuo kitų Europos Sąjungos (ES) šalių, tapti lyderiais kuriant inovacijas ar atliekant mokslinius tyrimus.

„Šis bandomasis projektas Lietuvoje sudaro svarbią sinergiją su „EIT Health“ parengta Europos sveikatos duomenų erdvės įgyvendinimo ataskaita ir veiksmais, siekiant sutelkti Europos sveikatos duomenis. Todėl mūsų iniciatyva ne tik integruoja vietos pastangas į platesnį europinį kontekstą, bet ir prisideda prie bendrų ES tikslų – sukurti saugią ir veiksmingą sveikatos duomenų erdvę, kuri skatins inovacijas, gerins pacientų priežiūrą ir stiprins sveikatos apsaugos sistemas visame regione“, – pabrėžė I. Kanapeckienė.

Lietuvos atvirų duomenų rinka sparčiai auga, atspindėdama ekonomikos ir inovacijų plėtros potencialą, ypač sveikatos technologijų srityje.

„2024 m. atvirų duomenų sukurta rinka Lietuvoje siekia 566 mln. Eur (apie 1,2 proc. BVP) ir sukuria apie 8 tūkst. aukštos pridėtinės vertės darbo vietų. Prognozuojame, kad šios rinkos augimo tempas viršys Lietuvos ekonomikos augimo tempą ir 2026 m. jau sieks 1,76 proc. BVP.

Šie skaičiai apima visas ūkio šakas, ne tik sveikatos sektorių. Tačiau jie yra labai aiškus signalas, kokį poveikį ekonomikai ir inovacijų vystymui turi atvirų duomenys. Gyvybės mokslų sektorius yra prioritetas, o Lietuvos potencialas sveikatos technologijų srityje – milžiniškas.

Sveikatos duomenys yra žaliava, kuri gyvybiškai svarbi vystyti sveikatos inovacijas: nuo prevencinių technologijų iki technologijų,

padedančių operacinėse. Esame nedidelė šalis, itin imli naujovėms, su talentingais žmonėmis, todėl duomenų ir proto maksimalus įveiklinimas gali tapti mūsų išskirtinumu tampant sveikatos inovacijų lyderiu ir traukos centru čia steigti savo verslus“, – pabrėžė Ekonomikos ir inovacijų viceministrė Erika Kuročkinė.

Sveikatos apsaugos viceministras O. Niakšu pastebėjo, kad sveikatos duomenų naudojimas užima ypatingą vietą gyvybės mokslo sektoriuje: sveikatos duomenys yra žaliava, reikalinga mokslininkams, verslui, kurti inovatyvius sprendimus sveikatos priežiūros sektoriuje, politikos formuotojams bei kitiems šios ekosistemos dalyviams, todėl jų įveiklinimas – būtinas ir svarbus.

„Šiuo metu sveikatos inovacijų pažanga pasaulyje išgyvena aukso amžių – įgalinamos naujausios technologijos, pasitelkiant duomenis gydymas tampa tikslingesnis, inovatyvesnis ir veiksmingesnis. Startuolis „BrachyDose“ – paveikus pavyzdys, kaip veiksmingai naudojant sveikatos duomenis, skatinamos skaitmeninės inovacijos bei didinamas Lietuvos konkurencingumas“, – sakė O. Niakšu.

Tikslas – ilgalaikis mechanizmas inovacijoms skatinti

Tikimasi, kad šis bandomasis projektas taps ilgalaikiu impulsu, padėsiančiu startuoliams veiksmingiau integruoti sveikatos duomenis į savo sprendimus ir kurti didesnę vertę visuomenei.

„Sveikatos duomenų projektui naudojame tą pačią metodologiją, kurios mokome startuolius: greitas hipotezių formulavimas ir testavimas. Mūsų tikslas – praeiti duomenų prašančio startuolio „kliento kelionę“ ir surasti trukdžius, kurie užkerta startuoliams kelią įveikinti

daugiau duomenų. O tada – jungtinėmis jėgomis juos išjudinti, sukurti veiksmingesnį bendradarbiavimo mechanizmą. Esame dėkingi projekto partneriams, kad prisideda prie Lietuvos gyvybės mokslų ekosistemos efektyvinimo“, – kalbėjo „Baltic Sandbox Ventures“ fondo investicinis partneris Dominykas Milašius. „Lietuvoje turime didelį potencialą įveikinti sveikatos duomenis, kurti inovatyvius sprendimus, pritraukti užsienio investicijų. Tačiau potencialas, kaip ir didieji duomenys, savaime yra gana beverčiai, jei tikslingai jų nepanaudojame. Todėl kviečiu verslus kuo aktyviau jungtis į bandomuosius projektus ir iniciatyvas, kuo daugiau eksperimentuoti ir testuoti, juolab kad turime privilegiją naudotis stipriu palaikymu iš valstybės“, – ragino inovacijų agentūros „Biotech Lab“ skyriaus vadovė Jekaterina Kalinienė.

„Šis projektas rodo kelionę, kurią turi praeiti įmonė, norėdama įdarbinti duomenis inovacijų plėtrai. Kartu jis rodo ir institucinę kelionę – padeda viešajam sektoriui identifikuoti, ko trūksta, ir aiškiai suprasti, kodėl svarbu užtikrinti prieigą prie kokybiškų sveikatos duomenų. Manau, kad šis projektas duos praktinį postūmį būtent viešajam sektoriui – būti lankstesniam atveriant duomenis ir suteikiant prieigą prie jų, o tai padės sveikatos inovacijų ekosistemai Lietuvoje tvirtėti, plėstis ir potencialiai tapti ir sveikatos duomenų „hub'u“ Europoje“, – papildė ekonomikos ir inovacijų viceministrė E. Kuročkinė.

Sveikatos duomenų prieinamumas ir veiksmingas jų naudojimas yra esminiai veiksniai, kurie gali pakeisti Lietuvos sveikatos inovacijų ekosistemą ir padaryti šalį konkurencingesnę globalioje rinkoje. Būtent todėl svarbu užtikrinti, kad sveikatos duomenys būtų naudoja-

Lietuvos atvirų duomenų rinka sparčiai auga, atspindėdama ekonomikos ir inovacijų plėtros potencialą, ypač sveikatos technologijų srityje.

mi atsakingai, laikantis visų teisinių ir etinių normų, ir tuo pat metu skatinti verslą maksimaliai išnaudoti šią unikalią galimybę.

„Galimybė verslui saugiai pasinaudoti sveikatos duomenimis daugelyje pasaulio šalių dar tik vystoma, o Lietuvoje aktyviai teikiama jau antrus metus. Džiaugiamės, kad į Valstybės duomenų agentūrą kaip lygūs gali kreiptis ir garsūs universitetai, ir privatus sektorius, ir startuoliai. Kai gauname paraišką, mūsų komanda padeda klientui suprasti proceso teisinius niuansus, išgryninti idėją iki konkretaus duomenų poreikio, ir tada saugiai parengia pačius duomenis, visada užtikrinant pacientų privatumą. „BrachyDose“ tema – sudėtinga, taigi konsultavomės ir su Valstybinės ligonių kasos specialistais. Tikiuosi, kad šis projektas padės mūsų paslaugas padaryti dar skaidresnes, greitesnes ir patogesnes“, – pažymėjo Valstybės duomenų agentūros Sveikatos duomenų komandos vadovas dr. Julius Juodakis.

Tarpsektorinė partnerystė buvo esminis projekto sėkmės veiksnys. „Esame labai dėkingi mūsų partneriams, kurie palaikė projekto idėją ir aktyviai dalyvavo visame procese. Mūsų bendros pastangos prisideda prie šio projekto sėkmės ir atveria naujas galimybes tolesniam sveikatos duomenų panaudojimui inovacijoms skatinti“, – apibendrinio I. Kanapeckienė.

Lietuvos vaikų mitybos tendencijos nedžiugina: pakankamai vaisių ir daržovių suvalgo tik trečdalis

Naujausias Lietuvos moksleivių gyvenimo ir sveikatos tyrimas (toliau – HBSC) atskleidė, kad Lietuvoje kas penktas mokinys turi antsvorio arba yra nutukęs, o daugiau nei trečdalis mokinių nepatenkinti savo kūno formomis ir mano, kad yra per stori.

Visavertė, subalansuota mityba – reikšmingas veiksnys, siekiant užtikrinti optimalią vaiko ir paauglio raidą, norint palaikyti ir stiprinti sveikatą, gerinti emocinę savijautą, užtikrinti optimalias kognityvines funkcijas. Kasdienės vaikų mitybos įpročiai turi tiesioginį įtakos savijautai: dėl to, kad vartojama per mažai vaisių, uogų, daržovių, per gausiai – menką maistinę vertę turinčių produktų, gali atsirasti lėtinių sutrikimų, psichosomatinio nusiskundimų, mažėja darbingumas, greičiau pavargstama. Naujaisi HBSC tyrimo rezultatai atskleidė, kad Lietuvos vaikai nepakankamai vartoja vaisių ir daržovių: tik kiek daugiau nei trečdalis mokinių bent kartą per dieną vartoja vaisių (32 proc.) ir daržovių (35 proc.). Grūdinių kultūrų kas dieną valgo tik penktadalis, ankštinių produktų – tik kas vienuoliktas mokinys.

Sveikatai palankesnius produktus dažniau renkasi merginos nei vaikinai, taip pat – jaunesnių klasių moksleiviai. Vyresniame mokykliniame amžiuje sveikatai palankesnių produktų pasirinkimas ima mažėti. Tyrimo rezultatai taip pat atskleidė, kad mokiniai nevengia sveikatai

mažiau palankių, tai yra menką energetinę ir maistinę vertę turinčių produktų: kas šeštas mokinys kasdien vartoja saldumynų ar saldintų pieno produktų, dešimtadalis – saldintų gazuotų gėrimų, kas penktas į kasdienės mitybos racioną įtraukia kavą, o penki nuošimčiai – ir energinių gėrimų. Moksleivės merginos dažniau linkusios vartoti saldumynų ir kavos gėrimų, moksleiviai vaikinai – gazuotų saldintų ir energinių gėrimų.

Mažiau palankių maisto produktų (išskyrus kavą ir energinius gėrimus) pasirinkimas būdingesnis jaunesnių klasių jaunuoliams. Lietuvos mokinių pasirinkimo įpročiai pernelyg nesiskiria nuo kitų penkiasdešimties HBSC šalių vidurkio: vyrauja panašios tendencijos, tik verta pastebėti, kad Lietuvos mokinių saldintų gazuotų gėrimų vartojimas, ypač vyresnėse klasėse, reikšmingai mažesnis, palyginti su kitomis šalimis. „Tinkami vaikų ir paauglių mitybos įpročiai lemia kasdienės savijautos, energijos apykaitos procesus, didesnes kognityvines veiklos galimybes, mažina lėtinių ligų vystymosi riziką vyresniame amžiuje. Sveikatai palankesnio pasirinkimo

Sveikatai palankesnius produktus dažniau renkasi merginos nei vaikinai, taip pat – jaunesnių klasių moksleiviai.

kgūdžiai turi būti ugdomi ne stichiškai, o siekiant formuoti kasdienius įpročius“, – įsitikinęs Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Visuomenės sveikatos fakulteto Sveikatos tyrimų instituto mokslo darbuotojas dr. Tomas Vaičiūnas.

Sveikatą tausojančiai mitybai svarbus ne tik maisto produktų pasirinkimas, bet ir reguliarus valgyto režimas. Kasdienis visavertis pusryčiavimas mažina užkandžiavimo poreikį ir menkos maistinės vertės produktų suvartojimą. Be to, pusryčiavimas susijęs su moksleivių darbingumu mokykloje – pusryčių praleidimas gali apsunkinti gebėjimą susikaupti ir įsiminti informaciją. Naujaisi tyrimo rezultatai at-

Nuotrauka – iStock-1319368663

skleidė, kad kas dieną pusryčiauja mažiau nei pusė Lietuvos mokinių (49 proc.), dažniau pusryčius praleidžia mergaitės ir vyresnių klasių mokiniai. HBSC šalių kontekste Lietuvos rodiklis yra vienas prastesnių – Lietuvoje mokiniai yra linkę labiau praleisti pusryčius nei daugumoje HBSC šalių.

„Tyrimo taip pat paaiškėjo, kad penktadalis mokinių turi antsvorio arba yra nutukęs, o keturios iš dešimties merginų ir ketvirtadalis vaikų save identifikuoja kaip per storus (ar turinčius antsvorio). Didelis kūno svoris ir prastesnis savo kūno vertinimas būdingesnis jaunuoliams, turintiems mažiau sveikatai palankių mitybos įpročių“, – pastebėjo Sveikatos tyrimų instituto vy-

riausiasis mokslo darbuotojas prof. dr. Kastytis Šmigelskas.

HBSC – paauglių gyvenimo ir sveikatos stebėsenos tyrimas Europoje, atliekamas pagal vieningą tarptautinį tyrimo protokolą. Tyrimas vykdomas kas ketverius metus Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) iniciatyva ir apima 50 Europos, Šiaurės Amerikos ir Azijos šalių. Pagrindinis šio tyrimo tikslas – geriau pažinti 11–15 metų amžiaus moksleivių gyvenimą, elgseną ir sveikatą, įvertinti gyvenimo ir sveikatos pokyčius, atsiradusius dėl įvairių socialinių, politinių, ekonominių ir kitų pereinamųjų bei reformų.

Mūsų šalyje šį tyrimą atlieka LSMU Visuomenės sveikatos fakulteto mokslininkai.

LSMU Komunikacijos tarnybos inf.

Tarptautinis kongresas „Miškai ir jų poveikis sveikatai“

Rugsėjo 18–20 dienomis vykęs 6-asis tarptautinis kongresas „Miškai ir jų poveikis sveikatai“ iš daugiau kaip 20 šalių subūrė pasaulio ir Lietuvos miško terapijos pradininkus, ekspertus, mokslininkus, tyrėjus, praktikus, taip pat miškininkystės, biomedicinos, klimatologijos, fitofarmacijos, turizmo sričių atstovus pasidalyti naujausiomis gydomosios miškų galios tyrimų tendencijomis, gerosiomis praktikomis, miško terapijos pritaikymo visuomenės sveikatos, švietimo, turizmo sektoriuose patirtimi.

»6

avevita REDAKCIJA:

LSMU Komunikacijos tarnyba,
Akademinės leidybos skyrius
A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas
El. paštas: avevita@lsmuni.lt
Išleina kiekvieną trečiadienį
<https://link.lsmu.lt/0ov25y3g11>
Leidinyas skirtas LSMU ir Kauno klinikų darbuotojams, studentams

Redakcinės kolegijos pirmininkas:

Edgaras STANKEVIČIUS,
Žurnalų leidybos centro vadovas

Redakcinė kolegija:

Andrius MACAS, Medicinos fakulteto dekanas
Rolandas STANKEVIČIUS, Veterinarijos fakulteto dekanas
Elena BARTKIENĖ, Gyvūnų mokslų fakulteto dekanė
Ingrida ULOZIENĖ, Mokslo centro vadovė

Tomas LAPINSKAS, Kauno klinikų direktorius visuomenės sveikatai, mokslui ir studijoms

LSMU Komunikacijos tarnyba, Vidinės ir išorinės komunikacijos skyrius:

Tautvydas BULVIČIUS, tel. 8 37 407433, vt. 5128
Rasa MASIOKAITĖ, tel. 8 37 395806, vt. 5133

Kauno klinikų Komunikacijos tarnyba:

Austė ALEKSANDRAVIČIŪTĖ-ŠVIAŽIENĖ
Ieva JANKAUSKIENĖ

RĖMĖJAS:

**BERLIN-CHEMIE
MENARINI**

LSMU Kauno ligoninės Komunikacijos ir rinkodaros skyrius:

Saulius TVIRBUTAS, Jūratė KUŽMICKAITĖ

Redakcija:

Asta VALUCKYTĖ-ŪSIENĖ, Akademinės leidybos skyriaus vadovė, tel. 8 37 327243, vt. 5131
Aida TITIENĖ, redaktorė
Jelena BABACHINA, maketuotoja

Tarptautinis kongresas „Miškai ir jų poveikis sveikatai“

5» Atsižvelgiant į Lietuvoje augantį susidomėjimą miško terapija ir įdirbį

šioje srityje, Tarptautinės miško terapijos draugijos (angl. *International Society of Forest Therapy, ISFT*) kasmetis renginys šiemet organizuotas Druskininkų kurorte kartu su asociacija „Gyvo žalio“. LSMU – šio renginio mokslinis partneris – rūpinosi renginio kokybės moksliniu požiūriu užtikrinimu, prisidėjo organizuojant renginį. Tarptautinis ir tarpdisciplininis kongreso mokslinis komitetas, vadovaujamas prof. dr. Jūratės Macijauskienės, įvertino, atrinko ir rekomendavo į renginio programą įtraukti mokslinių tyrimų, taikomųjų praktikų duomenis pristatančius pranešimus. Kviestiniai renginio pranešėjai – pasaulyje žinomi profesionalai. Prof. dr. Won Sop Shin (Pietų Korėja) pristatė miškų politikos paradigmos pokyčius Korėjoje: nuo medienos iki gerovės. Alex Gesse (Ispanija) analizavo miško terapijos Amerikoje ir Europoje perspektyvas, su gamta siejamos intervencijos komponentus, mokslinių tyrimų ir tinklų kūrimo standartus. Dr. Gisela Immich (Vokietija) pasidalijo kraštovaizdžio struktūrų poveikio žmonių sveikatai sisteminės apžvalgos rezultatais. Prof. dr. Liisa Tyrväinen (Suomija) aptarė miškų naudą visuomenės sveikatai pritaikymo Suomijoje patirtį. Dr. Darija Cvikl (Slovėnija) kvietė susipažinti su Slovėnijos gydomojo turizmo ir klimato kurortų vystymu. Nobelio premijos laure-

atas prof. dr. Piotr Tryjanowski ir dr. Slawomir Murawiec (Lenkija) pateikė gydymosi ornitologijos poveikio sveikatai pavyzdžių. Knygos miško terapijos tematika autorius Amos Clifford (JAV) dalijosi santykių miško terapijos teorinėmis ir praktinėmis išvargomis.

LSMU mokslininkai ir dėstytojai pristatė miško terapijos tematika vykdomų mokslinių tyrimų rezultatų ir praktinių pavyzdžių. Miško terapijos kongrese paliestos ir miško terapijos ypatumai sveikatinimui. Apžvelgiant į įvairių šalių patirtis paaiškėjo, kad Lietuva, skirtingai nei Baltijos, Skandinavijos šalys ir Italija,

pirmoji pradėjo rengti kvalifikuotus miško terapeutus pagal SAM ministro patvirtintą alternatyviosios sveikatos priežiūros podiplominių studijų programą. Lenkija tai planuoja daryti nuo šių metų, o kitose šalyse šiuo metu taikomos miško maudynės, kuriose žinias perteikia specialiai tam parengti instruktoriai, labiau atpažįstami kaip miško ir gamtos entuziastai, gidai, edukatoriai. Sveikatos tematikai skirtą sesiją moderavo Reabilitacijos klinikos prof. R. Kubilius atkreipė dėmesį, kad atskiros šalys kaip įmąnydamos ieško miško terapijos integravimo į įprastinius gydymo metodus. Antai dr. K. Simonenko iš Lenkijos dalijosi patirtimi apie pacientų, sergančių psichikos ligomis, papildomų ir įtraukusių miško terapijos sesijų taikymą šiai pacientų grupei. Lektoriai iš Danijos, Suomijos dalijosi patirtimi, kaip paprastas miško receptas asmeniui gali pasitarnauti sveikatai stiprinti ir emocijoms gerinti. Doc. M. Droli pasidalijo sukaupta patirtimi, kad miško maudynės galėtų būti naudingos ir sergantiems onkologinėmis ligomis. LSMU Miško terapijos programos dėstytojai aktyviai dalyvavo kongrese: psichologė-psichoterapeutė Giedrė Žalytė aptarė miško terapijos poveikį psichikos sveikatai ir psichologinei gerovei bei organizavo mokymosi iš miško praktines dirbtuves. Vaida Vaitkutė-Eidimtienė ir Linas Daubaras pristatė prane-

šimą apie INFTA metodikos taikymą saugomoje teritorijoje (Girionių parke, Kauno rajone) kuriant miško terapijos taką, kuris nuo 2022 m. naudojamas komercinėms terapijos sesijoms bei miško terapijos specialistams rengti. Po šio pranešimo gauti klausimai, diskusijos ir daug išgirstų teigiamų atsiliepimų parodė, kad ši tema itin aktuali šiuolaikinei visuomenei ir miško terapijos programos dėstytojų veikla yra novatoriška bei tęsiama teisinga linkme. Dėstytojas L. Daubaras moderavo vieną iš mokslinių sesijų, aktyviai dalyvavo tiesioginėje LRT radijo surengtoje diskusijoje „Kokių miškų reikia Lietuvai?“

Reabilitacijos klinikos postdoktorantė dr. Gintarė Tamašauskaitė-Janickė supažindino su teisės į darbą miško terapijos atveju teisine perspektyva, miško terapijos specialistų ir įstaigų licencijavimo reguliavimu. Sveikatos psichologijos katedros doc. Alicija Juškieienė pateikė dėmesingo įsisąmoninimo ir miško terapijos palyginimą: bendrus bruožus, skirtumus ir galimybes. Farmakologijos katedros prof. dr. Lina Raudonė dalijosi fitocheminių profilų tyrimo spygliuočių medžiuose ir pelkių miškuose, augalų panaudojimo vaistams rezultatais. Renginyje aktyviai dalyvavo prof. Daivos Petruševičienės vadovaujamos LSMU podiplominių studijų mokymų programos „Miško terapija“ dalyviai bei

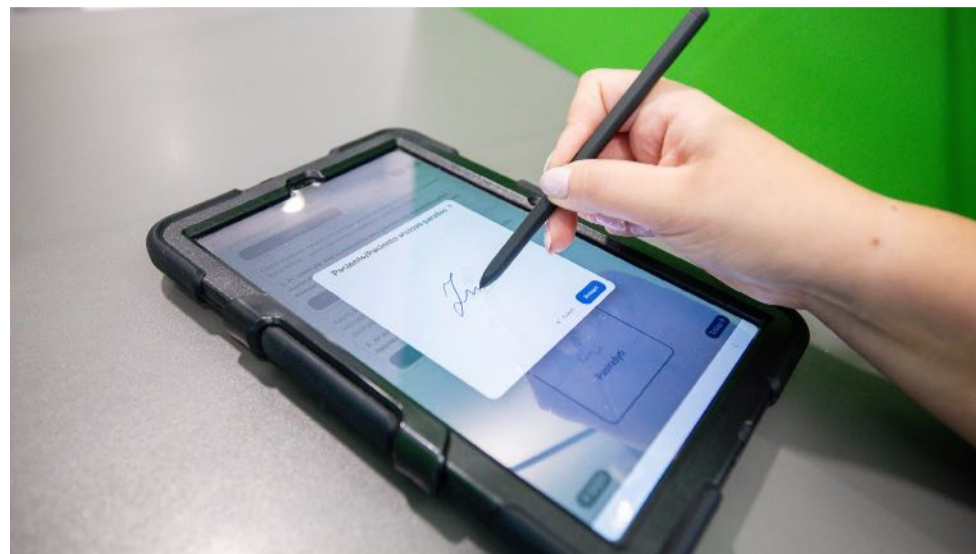
programos alumnai. Šiais metais LSMU Miško terapijos studijas pasirinko 45 būsimieji miško terapeutai ir tai jau 3 studijų laida. Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūrai tarnybos specialistų licencijavimo duomenys rodo, kad šiandien sveikatos priežiūros sistemoje paslaugas teikia net 20 licencijuotų miško terapeutų – gausiausia papildomosios ir alternatyviosios medicinos specialistų grupė po endobiogenikos ir akupunktūros. Tarpdiscipliniuose renginio pranešimuose, diskusijose, dirbtuvėse buvo aptarti miško poveikio sveikatai ir miško terapijos praktikų, nemedieninės ekonomikos ir gamtos turizmo sąveikos, gydomųjų ir terapinių miškų vystymo, miško pedagogikos ir gamtos edukacijos, gamtai draugiškos miškininkystės ir aplinkos planavimo, visuomenės sveikatos klausimai. Praktinėse miško terapijos sesijose dalytasi gamtos pajautą stiprinančiais metodais. Specialioje tiesioginėje LRT radijo laidoje „Kokių miškų reikia Lietuvai?“ vyko pokalbiai su ekspertais, verslininkais, miškininkais, politikais apie požiūrius į miško naudojimą, naudą sveikatai ir ekonomikai. Kongreso tinklavo susitikimuose ieškota naujų tarpinstitucinių ir tarpsektorinio bendradarbiavimo galimybių.

Parengė dr. Gintarė Tamašauskaitė-Janickė, prof. Daiva Petruševičienė, Reabilitacijos klinika

Kaip užtikrinama pacientų duomenų sauga Kauno klinikose?

Medicininiai duomenys yra itin jautrūs ir asmeniškai, todėl juos saugo ne tik įstatymai, bet ir įvairūs reglamentai, nustatantys aukštesnius standartus nei, pavyzdžiui, rinkodaros ar kitų sričių duomenų apsaugos reikalavimai. „Duomenų apsauga – tai priemonių ir veiksmų rinkinys, skirtas užtikrinti, kad asmens duomenys nepatektų tretiesiems asmenims, neturintiems teisės jais disponuoti. Neteisėtai atskleisti sveikatos duomenys gali sukelti rimtų pasekmių“, – teigia Tomas Kuzmarskas, Kauno klinikų direktoriaus valdymui ir plėtrai pavaduotojas. Daugiau apie pacientų duomenų saugą Kauno klinikose kalbamės su T. Kuzmarsku.

Kokia paciento informacija laikoma konfidencialia?

Konfidencialia laikoma visa paciento informacija: nuo diagnozės, tyrimų rezultatų, paskirtų vaistų iki fakto, kad asmuo apskritai buvo ar yra gydomas gydymo įstaigoje, jei jis nenori šios informacijos viešinti. Tai apima ir visą fizinę informaciją, su kuria susiduria personalas – viską, ką jie mato, išgirsta ar sužino apie pacientą. Visa ši informacija yra saugoma pagal griežtus reikalavimus, o personalui taikomi aukšti konfidencialumo standartai.

Kaip Kauno klinikose yra rūpinamasi pacientų duomenų sauga?

Kauno klinikose asmens duomenų tvarkymas vyksta naudojant informacines sistemas, kurios atitinka visus saugumo standartus, yra aprobuotos ir registruotos. Yra įdiegtos prevencinės priemonės, padedančios užtikrinti, kad niekas neteisėtai neprisijungtų prie pacientų duomenų, naudojame įvairias technines priemones, skirtas stebėti ir valdyti prieigą prie duomenų. Taip pat kiekvienas medicinos dar-

buotojas yra pasirašęs konfidencialumo pasižadėjimą. Kauno klinikose naudojame išmaniąsias technologijas pacientų duomenims valdyti, pavyzdžiui, pacientai gali pasirašyti dokumentus planšetėje, nebereikia spausdinti pluošto dokumentų, sutikimų formų. Taip pat informacinėje sistemoje yra įdiegtas analizės modulis, leidžiantis stebėti, kokius paciento sveikatos duomenis darbuotojai peržiūri, kada ir kokius veiksmus atlieka. Ši sistema leidžia lengvai atsekti bet kokius neteisėtus veiksmus.

Kokie yra duomenų apsaugos pažeidimo pavyzdžiai?

Darbuotojas be paciento sutikimo ar teisinio pagrindo atskleidžia asmens sveikatos informaciją, pavyzdžiui, viešai aptaria paciento ligą arba perduoda informaciją neautorizuotam asmeniui, žiniasklaidai. Taip pat duomenų apsaugos pažeidimu galime laikyti, kai darbuotojas be teisėtos priežasties prisijungia prie paciento duomenų sistemos ir peržiūri informaciją, kurios neturi teisės matyti. Dar vienas pavyzdys – kai dėl neatsargumo pacien-

Rugsėjis Kauno klinikose – Pacientų saugos mėnesis. „Nematoma pacientų sauga“ – pacientų saugos mėnesio metu leidžiamų straipsnių ciklas, skirtas pabrėžti visų ligoninėje esančių grandžių svarbą siekiant užtikrinti pacientų saugą Kauno klinikose.

to duomenys siunčiami ne tam adresatui arba pasirenkamas ne tas pacientas informacinėje sistemoje. Dažnai nesusimąstome, kad duomenų apsaugos pažeidimu gali būti laikomas net paprastas atvejis, kai ligoninėje dirbantis asmuo artimiesiems pasakoja apie savo dieną ir įvardija konkrečius pacientus. Tai jau yra asmens duomenų pažeidimas. Nesvarbu, kaip labai pasitikime savo artimaisiais, derėtų laikytis etikos ir tokios informacijos neatskleisti.

Ar pacientams rūpi jų duomenų sauga?

Pacientų susidomėjimas savo duomenų saugumu kasmet auga. Vis daugiau žmonių skaito savo medicininius dokumentus, kreipiasi dėl juose pateiktų duomenų korekcijų. Kartais susiduriame su atvejais, kai žmonės kreipiasi, prašydami pašalinti tam tikrus duomenis,

nors jų būklė ligoninėje buvo tinkamai užfiksuota. Žinoma, pasitaiko ir personalo klaidų, kurias būtina ištaisyti – kartais dėl diagnozės ar kitų aplinkybių, tačiau tenka susidurti ir su pacientų bandymu piktnaudžiauti, siekiant panaikinti jiems nepalankias diagnozes.

Kaip užtikrinama Kauno klinikų darbuotojų duomenų apsauga?

Darbuotojų duomenų apsauga taip pat yra labai svarbi. Mes negalime teikti informacijos apie darbuotojus tiems, kurie neturi teisės jos gauti. Tai apima darbo vietą, atlyginimą, kontaktinius duomenis, asmeninę informaciją ir pan. Šios taisyklės galioja visiems be išimčių ir yra pagrįstos Bendroju asmens duomenų apsaugos reglamentu.

Kauno klinikų inf.

Slaugytojos diabetologės: esame šalia pacientų, kad išmokytume suvaldyti cukrinį diabetą

Cukrinis diabetas – lėtinė liga, kuriai reikia ne tik tinkamo medikamentinio gydymo, bet ir paciento sąmoningo įsitraukimo į savo sveikatos priežiūrą. Kauno klinikų Endokrinologijos klinikos slaugytojos diabetologės Vaida Stankevičienė ir Daiva Brakauskienė, kasdien dirbančios su šia liga sergančiais pacientais, akcentuoja, kad sėkminga diabeto kontrolė reikalauja nuolatinio paciento mokymosi, gyvenimo būdo keitimo ir glaudaus bendradarbiavimo su sveikatos priežiūros specialistais.

Pasak slaugytojų, paciento savivoka, reguliarus pėdų priežiūros ir kasdienės rutinos laikymasis, taip pat žinios apie tinkamą mitybą bei vaistų vartojimą – tai pagrindiniai veiksniai, padedantys išvengti rimtų komplikacijų ir išlaikyti kokybišką gyvenimą sergant cukriniu diabetu.

Cukrinis diabetas – ypač klatinga liga, galinti sukelti įvairių komplikacijų. Diabetinė pėda – viena iš jų, kuri dažniausiai paliečia vyresnio amžiaus pacientus dėl prastos kraujotakos ir neuropatijos, kai sutrinka jautrumas pėdose. Pasak slaugytojos diabetologės V. Stankevičienės, ši problema dažnai išsivysto nepastebimai, nes pacientai nejučia skausmo ir neat-

kreipia dėmesio į smulkias žaizdeles, pūles ar nutrynimus. „Daugelis pacientų pamiršta kasdien apžiūrėti savo pėdas, o tai labai svarbu, nes bet kokia smulkmena gali tapti rimta problema“, – pabrėžia ji. Nutrynus batui ar svetimkūniui, esančiam pėdoje, atsiradus žaizdai ir jos nepastebėjus – tokios situacijos gali baigtis rimtomis komplikacijomis, įskaitant gangreną, dėl kurios kartais tenka atlikti net amputacijas.

V. Stankevičienė ragina pacientus kreiptis pagalbos ir pasinaudoti Kauno klinikose teikiama nemokama diabetinės pėdos priežiūros paslaugomis pas slaugytojus diabetologus.

■ Kauno klinikų Endokrinologijos klinikos slaugytojos diabetologės Vaida Stankevičienė ir Daiva Brakauskienė.

Slaugytojos diabetologės: esame šalia pacientų, kad išmokytume suvaldyti cukrinį diabetą

7» „Diabetinė pėda – problema, kurią galima valdyti, jei laiku kreipiamasi pagalbos. Žmonės turi būti sąmoningi ir reguliariai tikrinti savo pėdas tiek patys kasdien, tiek kreiptis į slaugytojus diabetologus – tai padės išvengti komplikacijų“, – teigia ji. Ji taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad daugeliui vyresnio amžiaus pacientų taip pat kyla problemų su nagų priežiūra, todėl specializuota pagalba šiuo klausimu yra būtina.

„Dažniausiai į mus kreipiasi pacientai su uždelstomis problemomis, kai jau reikalingas chirurginis gydymas. Žmonės dažnai per ilgai laukia, tikisi, kad žaizda užgis savaime, tačiau ilgainiui tai virsta rimta grėsme sveikatai“, – pabrėžia V. Stankevičienė.

Slaugytoja diabetologė D. Brauskienė, teikianti konsultacijas cukriniu diabetu sergantiems pacientams, atkreipia dėmesį, kad sėkmingas cukrinio diabeto valdymas neįmanomas be paties paciento aktyvaus įsitraukimo ir supratimo apie savo ligą. Pasak jos, dažnai diagnozavus cukrinį diabetą pacientai susiduria su klaidinga informacija ir baimėmis. „Kai pacientas išgirsta diagnozę, labai svarbu, kad jis kreiptųsi į mus, slaugytojus diabetologus, nes internete yra gausu netikslios informacijos, kuri gali klaidinti ir gąsdinti“, – teigia D. Brauskienė.

Pastebima, kad daugelis pa-

Nuotrauka – iStock-1147159743

cientų iš pradžių bijo, jog diagnozė reiškia rimtas komplikacijas. „Svarbu parodyti pacientui, kad su tinkamu gydymu ir gyvenimo būdo pokyčiais galima pasiekti puikių rezultatų ir gyventi kokybišką gyvenimą“, – sako ji. Pirminė konsultacija yra labai svarbi – ji padeda išsklaidyti baimes ir suteikia praktinių žinių apie mitybą, medikamentus ir fizinį aktyvumą.

„Pacientų mitybos įpročiai dažnai yra prasti, mažai juda, todėl reikia žingsnis po žingsnio peržiūrėti jų dienos racioną ir skatinti fizinį aktyvumą“, – teigia D. Brauskienė. Ji pabrėžia, kad ne visada lengva keisti įpročius, todėl procesas turi vykti palaipsniui. „Nereikia iš karto keisti visko – pavyzdžiui, galima pradėti

nuo suvartojamo cukraus kiekio mažinimo, po truputį prisitaikyti prie naujo gyvenimo būdo. Svarbiausia – neskubėti.“

Šeimos paramos svarba – taip pat labai svarbi cukriniu diabetu sergančiam asmeniui. „Dažnai sunku propaguoti sveiko gyvenimo būdą, jei šalia šeimos nariai vartoja nesveikus produktus. Konsultacijos metu mes taip pat stengiamės įtraukti artimuosius, kviečiame juos atvykti kartu, kad jie galėtų suprasti, kaip gali padėti sergančiam giminiui sėkmingai valdyti klatingą ligą“, – teigia slaugytoja diabetologė.

Cukriniu diabetu sergantiems pacientams Lietuvoje suteikiama galimybė gauti individualias slaugytojų diabetologų konsultacijas,

Nuotrauka – iStock-1337621048

kurios padeda ne tik geriau suprasti ligą, bet ir efektyviau ją valdyti. Pirmą kartą nustatius cukrinio diabeto diagnozę, pacientams siūloma iki 5 individualių konsultacijų per metus. Tai suteikia galimybę įgyti svarbių žinių apie ligos valdymą, mitybą, medikamentų vartojimą bei kitus svarbius aspektus.

Suaugusiems pacientams, kuriems cukrinis diabetas buvo diagnozuotas anksčiau, tęstinės konsultacijos vyksta iki 2 kartų per metus. Tokios konsultacijos padeda pacientams nuosekliai valdyti ligą, prisitaikyti prie besikeičiančios būklės bei išmokyti koreguoti gydymo planus pagal individualius poreikius.

Taip pat sergantiems cukriniu diabetu pacientams priklauso iki 4

gydomųjų pedikiūrų ir iki 24 diabetinės pėdos priežiūros vizitų per metus.

Siuntimą slaugytojo diabetologo konsultacijai gali išrašyti ne tik šeimos gydytojas ar komandoje dirbantis išplėstinės, bendrosios praktikos slaugytojas, bet ir gydytojas endokrinologas.

„Mūsų tikslas – užtikrinti, kad kiekvienas pacientas, kuriam diagnozuotas cukrinis diabetas, gautų visą reikiamą pagalbą. Tinkamai prižiūrima liga gali būti valdoma, tačiau tai reikalauja bendradarbiavimo tarp gydytojo endokrinologo, slaugytojo diabetologo, paciento bei jo šeimos narių“, – teigia D. Brauskienė.

Kauno klinikų inf.

Rezidentų darbo organizavimo patirtys profilinėse klinikose

Rezidentūra – tai intensyvus ir iššūkių kupinas laikotarpis, kai jauni specialistai ne tik įgyja teorinių žinių, praktinių įgūdžių, bet ir formuoja savo profesinę tapatybę. Optimalus gydytojų rezidentų darbo grafikų sudarymas padeda ne tik išmokyti svarbiausių dalykų, tobulėti, bet ir išlaikyti darbo ir asmeninio gyvenimo balansą. Kaip tinkamai paskirstyti darbus klinikoje ir padėti gydytojams rezidentams įgyti kuo daugiau reikalingų įgūdžių, patirtimi dalijasi Kauno klinikų direktorius medicinai ir slaugai, Skubiosios medicinos klinikos vadovas prof. Kęstutis Stašaitis ir skubiosios medicinos gydytoja Ieva Paliokaitė, Kauno klinikų Radiologijos klinikos vadovas prof. Saulius Lukoševičius bei Šeimos medicinos klinikos vadovas prof. Leonas Valius.

Jūsų klinikos rezidentai džiaugiasi jiems tinkamais darbo grafikais. Kaip jums pavyksta paskirstyti darbus gydytojams rezidentams taip, kad klinikoje netrūktų personalo bei rezidentai suspėtų atlikti užduotis per savo oficialų darbo laiką?

K. Š.: Gydytojai rezidentai turi susidaryti grafikus taip, kad jie atitiktų jų oficialų darbo laiką. Jei yra tokių klinikų, kur mūsų rezidentai ciklu metu susiduria su kultūra, kai nepaisoma darbo grafiko, imamės veiksmų. Apkalbame situaciją su klinikų vadovais ir ją išsprendžiame. Manau, kad klinikos ir jos va-

dovo tikslas yra sudėlioti rezidentų ar gydytojų darbo grafikus taip, kad jie atitiktų oficialų darbo laiką. Jei to nepavyksta atlikti, vadovas turi su aiškiais argumentais bei skaičiavimais kreiptis į administraciją bei ieškoti sprendimo būdų. Skubiosios medicinos klinika darbo krūvį grindžia pacientų skaičiumi, vidurkiais, kuriuos kaip klinikos vadovas seku kiekvieną mėnesį. Mes tikimės iš savo darbuotojų, kad jie dirbtų tiek laiko, kiek priklauso – ne mažiau ir ne daugiau.

I. P.: Tinkamas rezidentų darbo grafikas yra užtikrinamas, nes darbo pamatas ir atsako-

mybė priskiriama gydytojams. Todėl, jei trūkta rezidento, skyriaus darbas labai nesutrunka. Pavyzdžiui, Skubiosios medicinos klinikoje labai svarbu rezidentus išleisti į seminarus. Nors visi rezidentai dalyvauja seminaruose, tačiau gydytojai mato tame prasmę. Rezidentūra yra

laikas mokytis, o ne atlikti darbą už gydytoją. Mes pasitikime rezidentais, tačiau mūsų gydytojais prisiima atsakomybę už pacientą, jie žino, kad jie atsakingi už galutinį gydymo sprendimo priėmimą, o ne rezidentai.

Rezidentų darbo organizavimo patirtys profilinėse klinikose

8» K. Š.: Planavimas taip pat yra kritiškai svarbus. Skubiosios pagalbos skyriuje priimta, kad kiekvieną trečią dieną tam tikrą valandą rezidentai dalyvautų seminaruose, todėl grafikas dėliojamas taip, kad skyriuje būtų daugiau personalo. Mano nuomone, šiame skyriuje turi dirbti labiausiai patyręs gydytojas, nes čia atvyksta pacientai, kurių diagnozės neaiškios ir yra didelė klaidos rizika. Rezidentai dar neturi pakankamai klinikinės patirties išspręsti visų klinikinų atvejų, todėl jie nėra paliekami vieni. Rezidentai jaučiasi komandos dalimi – jie stengiasi užbaigti pradėtus darbus, nepalikti jų jį keičiančiam kolegai.

L. V.: Vienas iš rezidentų argumentų, kodėl jie renkasi šeimos medicinos gydytojo specialybę, – nėra budėjimų. Tačiau tai nėra visai tiesa, nes kartais pacientai skambina ir savaitgaliais, ir naktimis. Darbo grafikai Šeimos medicinos klinikoje lankstūs. Kiekvienas gydytojas rezidentas klinikoje dirba pagal paskirto modulio rezidento vadovo grafiką. Jis gali būti rytais arba po pietų, nes šis laikas patogus pacientams. Manau, kad toks lankstus grafikas yra patogus ir gydytojams rezidentams. Klinikoje gydytojai rezidentai dirba ne tik su vadovu, bet ir savarankiškai. Pacientai, kurių gydytojai turi nedidelį darbo krūvį mūsų klinikoje, gali patekti pas jam priskirtą rezidentą ir taip gauti sveikatos priežiūros paslaugas greičiau. Pirmus du rezidentūros mėnesius visi Šeimos medicinos klinikos gydytojai rezidentai dirba savo profilinėje klinikoje. Jų skaičius būna net didesnis už pacientų. Todėl rezidentams pradžioje priskiriamos užduotys, kurias galima vykdyti savarankiškai, mokytis ir gilinti žinias tam tikromis temomis.

S. L.: Radiologijos klinikoje personalo trūksta, todėl daug laisvės palikta gydytojams rezidentams. Grupių seniūnai patys sudarinėja grafikus. Grafikai redaguojami tol, kol rezidentai yra patenkinti. Visas procesas atliekamas viešai, todėl, jei kyla problemų – rezidentai gali kreiptis į mane arba administratorę. Stengiamės, kad klinikoje rezidentai nedirbtų viršvalandžių. Manome, kad lankstus darbo grafikas yra susijęs ir su radiologo specialybe, nes pasibaigus pamainai specialistai baigia darbą. Toks principas galioja ir gydytojams. Jei pamainos pabaigoje lieka neatliktų darbų, jie perduodami kitai komandai. Norint išvengti klaidų, reikia tinkamai paskirstyti atsakomybes ir darbus, gydytojai rezidentai negali prisiimti atsakomybės už įvykusią klaidą.

Kokius sprendimus galima priimti padidėjus darbo krūviui klinikoje?

K. Š.: Rezidentūra yra laikas, kai saugiai su kito specialisto priežiūra galima įgauti reikiamus įgūdžius. Kai rezidentas pradės dirbti savarankiškai, kito specialisto prie-

■ Skubiosios medicinos klinikos vadovas prof. Kęstutis Stašaitis.

žiūros nebeliks. Manau, kad išeitis yra įsidarbinti medicinos gydytoju Kauno klinikose ir taip gauti papildomų darbo valandų. Tai yra saugus būdas mokytis, todėl siūlau šį laiką skirti ne darbui rajone, kur nėra prižiūrinčio specialisto. Būdamas rezidentu, pats dirbau kaip gydytojas anesteziologas reanimatologas rajono ligoninėje ir prisimenu su baimė, kai pirmą kartą reikėjo atkurti sutrikusį širdies ritmą ir prašyti slaugytojų pagalbos, kaip šį veiksma atlikti. Tuo metu vyresnio kolegės pagalbos neturėjau.

Rezidentai dirbdami pagal oficialų darbo laiką Jūsų klinikoje įgauna puikių praktinių įgūdžių. Kaip Jums pavyksta nukreipti rezidentus ten, kur jie efektyviausiai ir greičiausiai įgauna įgūdžių, reikalingų Jūsų specialybei?

K. Š.: Dirbdami vienu etatu rezidentai dažniausiai neišmoksta visko. Dažnai jie dirba dar už pusę etato kažkur kitur. Taip jie dirba daugiau nei etatu, daugiau išmoksta. Pats rezidentas turi norėti įgyti sudėtingesnių įgūdžių, rodyti iniciatyvą – mes to tikimės ir visada padedame. Nėra gerai, kai procedūrą norintis atlikti rezidentas nėra susipažinęs su ja. Klausiu, kur dursi, kokios galimos komplikacijos, o rezidentas negali atsakyti. Tokiu atveju tikslinga rezidentą nukreipti tobulinti teorines žinias ir tik tada mokytis atlikti procedūrą. Jei jis pasirodęs, mes visuomet jam leisime išmokyti atlikti intervencijas, neturime ko slėpti. Galbūt kai kuriose chirurginėse specialybose yra problemų su retomis operacijomis, kurių atliekama nedaug ir yra saugomos „paslaptys“, kaip jas atlikti. Skubiosios medicinos klinikoje darbo netrūksta – kviečiame ir dabar prisijungti prie mūsų komandos, turime laisvų darbo vietų.

I. P.: Mes paskirstome rezidentus į skirtingus postus (nuo lengviausių iki sunkiausių), taip pat turime procedūrinį postą. Jei trūksta tam tikro įgūdžio, dažniausiai procedūrinio, (pavyzdžiui, intubacija, pleuros drenažas), kviečiame tuos rezidentus stebėti ar net atlikti tą procedūrą. Stengiamės dalytis, būti draugiškiems, pavyzdžiui, vyresnis rezidentas pamoko jaunesnį prižiūrinti gydytojui atlikti šią retesnę pro-

■ Skubiosios medicinos gydytoja Ieva Paliokaitė.

cedūrą. Mes patys skatiname tokią kultūrą.

S. L.: Radiologijos klinikoje yra rezidentų komisija (docentai, profesorai) – tai brandi ir ilgai dirbanti komanda. Jie paskirsto rezidentams darbą taip, kad būtų mokomasi nuo lengviausių kompetencijų iki sunkiausių, atsižvelgiant į rezidentų dienyną. Taip pat mes rezidentams siūlome dirbti medicinos gydytojais. Taip jie gali papildomai mokytis. Labai jaučiasi, kad tie rezidentai, kurie dirba papildomu etatu klinikoje, turi gilesnių žinių. Labai kviečiame prisijungti visus rezidentus papildomam darbui.

L. V.: Sudėtinga kryptingus įgūdžius, kurie reikalingi įgyti rezidentūros studijų metu, įgauti per vieną modulį. Yra tikimybė, kad, pavyzdžiui, per dermatologijos modulį rezidentas nepamatys pakankamai melanomos atvejų. Tačiau rezidentas gali šį įgūdį įgyti per šeimos medicinos modulį. Šeimos medicinos klinikoje esame įdiegę mentorystės institutą. Kiekvienas rezidentas gauna mentorių visam studijų laikotarpiui. Tai ne klinikiniai vadovai, tačiau padeda išspręsti situacijas, įgauti reikiamų įgūdžių. Mentorius inicijuoja procesą, kad rezidentas įgautų trūkstamų įgūdžių, kurių neįgavo kito ciklo metu. Mentorius gali paprašyti kolegų, kad jie parodytų, pavyzdžiui, melanomos atvejį jo rezidentui ir jis įgytų daugiau žinių.

Rezidentui susirgti Jūsų klinikoje nebaisu, blogai jaučiantis nėra prašoma ieškoti jį pakeisiančio kolegą. Kokios tradicijos vyrauja Jūsų klinikoje, kalbant apie susirgusių kolegų pavadavimą?

S. L.: Radiologijos klinikoje nėra vienas postas nėra skirtas tik rezidentui, visi postai yra prižiūrimi gydytojų. Jei rezidentas suserga, leidžiame keitimo problemą spręsti patiems rezidentams. Rezidentai turi dublerių sistemą, kai mėnesio pradžioje papildomai pasako, kuriomis dienomis, esant situacijai, galėtų pakeisti susirgusį kolegą (dvi tris dienas). Gali būti atveju, kai lieka keletas „neuždengtų“ dienų, tokiu atveju viskas vyksta savivaldos principu. Seniūnai paklausia, kas galėtų pakeisti ir tai kolegiskai išsprendžiama. Šioje klinikoje nėra

■ Kauno klinikų Radiologijos klinikos vadovas prof. Saulius Lukoševičius.

taip, kaip operacinėje, pavyzdžiui, susirgus pagrindiniam asistentui iškyla problema, nes negalima atlikti operacijos. Susirgus radiologijos rezidentui, jį visuomet vaduoja gydytojas, todėl postas nelieka tuščias.

L. V.: Nedarbingumo problema egzistuoja ir Šeimos medicinos klinikoje, nes serga daug rezidentų. Kai sudarome grafikus, pasilikame 22–24 rezidentus. Klinikoje visuomet galime rotuoti rezidentus. Pavyzdžiui, kai kurie didelę etato dalį turintys gydytojai turi po du rezidentus. Todėl susirgus kito gydytojo rezidentui, mes galime paskirti rezidentą į kitą kabinetą. Taip pat turime profilaktinius kabinetus, kuriuose rezidentai dirba ir savarankiškai. Stengiamės ten turėti du rezidentus, kad susirgus vienam nesutrikėtų kabineto veikla. Kitas sprendimo būdas – mūsų rezidentai Kauno klinikose keičiasi kituose moduluose. Jei atsiranda didelis trūkumas Šeimos medicinos klinikoje, mes galime atšaukti rezidentą iš kitos klinikos modulio. Aš kaip vadovas skambinu administratoriui ar klinikos vadovui ir paprašau leisti rezidentui padėti savo klinikai.

K. Š.: Jei rezidentas susirgo ir kolega gali atvykti, yra sukeičiami kito rezidento budėjimai. Skubiosios pagalbos skyriaus darbas nėra pastatytas tik ant gydytojų rezidentų pečių, todėl jam susirgus lengviau sprendžiama problema. Pagrindinis krūvis ir atsakomybė visgi tenka gydytojams.

Jūsų klinika pasižymi seminarų gausa. Rezidentai džiaugiasi, kad gali mokytis iš profesionalų. Kaip motyvuojate klinikos dėstytojus mokyti rezidentus? Kas padeda išlaikyti didelį skaičių kokybiškų edukacijos užsiėmimų?

L. V.: Pirmiausia, dėstytojų komanda. Kadangi vadovauju jau kelis dešimtmečius, turiu subūręs komandą. Kviesdamas rezidentus dirbti mūsų klinikoje, renkuosi norinčius ir jaučiančius pašaukimą dėstyti. Antra – finansinė motyvacija, pavyzdžiui, vidutinis atlyginimas prieš mokesčius klinikoje nesiekia 3000 eurų, o žvelgiant į regionus, toks atlyginimas svyruoja apie 6000 eurų. Tačiau dirbantys ir universitete

■ Šeimos medicinos klinikos vadovas prof. Leonas Valius.

Rezidentūra yra laikas, kuomet saugiai su kito specialisto priežiūra galima įgauti reikiamus įgūdžius.

gali nemažai užsidirbti papildomai, nes turime daug darbo ir su studentais, ir su rezidentais. Sudėjus šį atlyginimą su dėstytojo atlyginimu, jis praktiškai siekia regiono atlyginimą. Tai motyvuoja daugiau dėstyti universitete.

S. L.: Radiologijos klinikoje turime brandų dėstytojų kolektyvą, jie visi dirba universitete. Esame subūrę komandą, kuri per daug nekinta. Dalyvavimas seminare ar paskaitoje mūsų klinikoje yra be galo svarbus. Esame sutarę, kad gydytojai privalo išleisti. Esame iš anksto numatę laikus, kai vyksta užsiėmimai ir visa klinika apie tai informuota. Užsiėmimai vyksta darbo valandomis tarp 12–16 valandos. Tai vyksta rezidentų pamainos pradžioje arba pabaigoje.

K. Š.: Skubiosios medicinos klinikoje yra didžiulis pacientų srautas, todėl norime turėti kuo daugiau kompetentingų kolegų. Tai padeda sumažinti darbo krūvį, o kartu ir yra pati geriausia motyvacija. Jeigu turime kolegą, kuriam trūksta tam tikrų kompetencijų, stengiamės kuo greičiau jį išmokyti, kad galėtume jį atsiremti.

I. P.: Nuo pat rezidentūros pradžios mes tampame mokytojais. Skubiosios medicinos specialybė yra jauna, visi nori prisidėti prie jos vystymo ir augimo. Visi rezidentai nori gauti kuo daugiau žinių ir praktikos per rezidentūrą. Yra kliniškų, kur privalomai siūloma dėstyti. Mes to nepropaguojame, dėsto tie, kas nori ir jaučia pašaukimą, todėl mūsų dėstytojų motyvacija didesnė. Laisvė rinktis – vieni užsiima tik klinicine veikla, kiti dėsto, o dar kiti yra mokslininkai.

LSMU rezidentų tarybos inf.

ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURŠĄ EITI ŠIAS PAREIGAS:

■ **Operacinės slaugytojo** 1,0 et. Akių ligų klinikoje Bendrajame personale (darbo užmokestis nuo 1743,59 Eur iki 2167,20 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgyta bendrosios praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija ir galiojanti bendrosios praktikos slaugytojo licencija, operacinės slaugytojo specializaciją patvirtinantis dokumentas.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas, pažymą iš „Irtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro, patvirtinančią, kad kandidatui nėra priimtas apkaltinamasis nuosprendis už nusikaltimus, nurodytus Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje“ pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba el. paštu: zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2024-10-14. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Slaugos vadovo pareigoms** užimti 0,5 et. darbo krūviu Akių ligų klinikoje Bendrajame personale (darbo užmokestis 1454,58 Eur už 0,5 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: sveikatos mokslų arba gyvybės mokslų studijų krypties aukštasis išsilavinimas, magistro kvalifikacinis laipsnis, ne mažesnis kaip 3 metų darbo patirtis slaugos srityje, LR teisės aktų nustatyta tvarka išduota ir galiojanti profesinės praktikos licencija.

Papildomos kompetencijos – privalumas: mokslo laipsnis (slaugos, visuomenės sveikatos, psichologijos, vadybos ir administravimo, teisės, ekonomikos), užsienio kalbų mokėjimas, papildomų profesinės kvalifikacijos kursų ar mokymų iš klausymas sveikatos politikos, vadybos ir administravimo srityse.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas, veiklos planą, pažymą iš „Irtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro, patvirtinančią, kad kandidatui nėra priimtas apkaltinamasis nuosprendis už nusikaltimus, nurodytus Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje“ pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba el. paštu: zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2024-10-14. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Vyresniojo slaugytojo – slaugos administratoriaus** 1,0 et. Onkologijos ligoninėje Konservatyviosios onkologijos skyriuje (darbo užmokestis 2245,82 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

■ **Vyresniojo slaugytojo – slaugos administratoriaus** 1,0 et. Onkologijos ir hematologijos klinikoje Hematologijos skyriuje (darbo užmokestis nuo 2345,97 Eur 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: sveikatos mokslų arba gyvybės mokslų studijų krypties aukštasis išsilavinimas, bakalauro kvalifikacinis laipsnis, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išduota ir galiojanti profesinės praktikos licencija, ne mažesnis kaip 3 metų medicininis darbo stažas.

Papildomos kompetencijos-privalumas: darbo patirtis administravimo, vadovavimo srityje, mokslo laipsnis, užsienio kalbų mokėjimas, papildomų profesinės kvalifikacijos kursų ar mokymų iš klausymas sveikatos politikos, vadybos ir administravimo srityse.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas, veiklos planą pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba el. paštu: zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2024-10-14. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Vyresniojo slaugytojo – slaugos administratoriaus vaduotojo** 0,5 et. Onkologijos ligoninėje Konservatyviosios onko-

logijos skyriuje (darbo užmokestis nuo 1092,00 Eur 0,5 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: sveikatos mokslų arba gyvybės mokslų studijų krypties aukštasis išsilavinimas, bakalauro kvalifikacinis laipsnis, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išduota ir galiojanti profesinės praktikos licencija, ne mažesnis kaip 1 metų medicininis darbo stažas.

Papildomos kompetencijos-privalumas: darbo patirtis administravimo, vadovavimo srityje, mokslo laipsnis, užsienio kalbų mokėjimas, papildomų profesinės kvalifikacijos kursų ar mokymų iš klausymas sveikatos politikos, vadybos ir administravimo srityse.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas, veiklos planą pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba el. paštu: zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2024-10-14. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Vyresniojo gydytojo odontologo padėjėjo** 1,0 et. Ortodontijos klinikoje (darbo užmokestis 2091,93 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgyta reikiama profesinė kvalifikacija, galiojanti licencija verstis burnos priežiūros specialisto praktika, ne mažesnis kaip 3 metų medicininis darbo stažas.

Papildomos kompetencijos-privalumas: darbo patirtis administravimo, vadovavimo srityje, mokslo laipsnis, užsienio kalbų mokėjimas, papildomų profesinės kvalifikacijos kursų ar mokymų iš klausymas sveikatos politikos, vadybos ir administravimo srityse.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas, veiklos planą, pažymą iš „Irtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro, patvirtinančią, kad kandidatui nėra priimtas apkaltinamasis nuosprendis už nusikaltimus, nurodytus Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje“ pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba el. paštu: zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2024-10-14. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Vyresniojo radiologijos technologo** 1,0 t. Onkologijos ir hematologijos klinikoje Spindulinės terapijos skyriuje (darbo užmokestis 2519,69 Eur 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: medicinos technologijų studijų krypties radiologijos bakalauro kvalifikacinis laipsnis arba kitų studijų krypties grupės bakalauro kvalifikacinis laipsnis ir LR teisės aktų nustatyta tvarka išduota ir galiojanti radiologijos technologo praktikos licencija, ne mažesnis kaip 3 metų medicininis darbo stažas.

Papildomos kompetencijos-privalumas: darbo patirtis administravimo, vadovavimo srityje, mokslo laipsnis, užsienio kalbų mokėjimas, papildomų profesinės kvalifikacijos kursų ar mokymų iš klausymas sveikatos politikos, vadybos ir administravimo srityse.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba el. paštu: zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2024-10-14. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Gydytojo alergologo ir klinikinio imunologo** 0,875 et. (2x0,25 et., 1x0,375 et.) Imunologijos ir alergologijos klinikoje (darbo užmokestis nuo 688,19 Eur už 0,25 et. darbo krūvį, nuo 1119,01 Eur už 0,375 et. darbo krūvį neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: aukštasis universitetinis išsilavinimas, galiojanti atitinkama medicinos praktikos licencija.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą

specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba el. paštu: zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2024-10-14. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Klinikos administratoriaus** 0,75 et. (1x0,5 et., 1x0,25 et.) Ausų, nosies, gerklės klinikoje (darbo užmokestis nuo 1375,04 Eur iki 2405,76 Eur už 1,0 et. darbo krūvį neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: turėti ne žemesnį kaip aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą, raštvedybos žinios, mokėti dirbti kompiuteriu ir šiuolaikinėmis biuro technikos priemonėmis.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas, veiklos planą pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba el. paštu: zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2024-10-14. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Gydytojo otorinolaringologo** 0,25 et. Ausų, nosies, gerklės klinikoje (darbo užmokestis nuo 2984,10 Eur už 1,0 et. darbo krūvį neatskaičius mokesčių).

■ **Klinikinio logopedo** 1,0 et. Ausų, nosies, gerklės klinikoje (darbo užmokestis nuo 1766,86 Eur už 1,0 et. darbo krūvį neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: aukštasis universitetinis išsilavinimas, galiojanti atitinkama medicinos praktikos licencija.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas, pažymą iš „Irtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro, patvirtinančią, kad kandidatui nėra priimtas apkaltinamasis nuosprendis už nusikaltimus, nurodytus Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje“ pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba el. paštu: zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2024-10-14. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Bendrosios praktikos slaugytojo** 0,85 et. Stacionarių paslaugų koordinavimo tarnyboje Audinių banke (darbo užmokestis nuo 1691,55 Eur iki 2100,00 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgyta bendrosios praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija ir galiojanti bendrosios praktikos slaugytojo licencija.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba el. paštu: zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2024-10-14. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Medicinos biologo** 1,0 et. Stacionarių paslaugų koordinavimo tarnyboje Audinių banke (darbo užmokestis nuo 1771,56 Eur iki 1926,91 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: aukštasis universitetinis išsilavinimas, galiojanti atitinkama medicinos praktikos licencija.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba el. paštu: zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2024-10-14. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

Prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius, Generalinis direktorius
Elvyra Žilinskienė, tel. 8 37 703480, el. p. elvyra.zilinskiene@kaunoklinikos.lt

Gerbiamieji skaitytojai, informaciją, kurią pageidaujate paskelbti artimiausiame savaitraštyje „Ave vita“, reikėtų atsiųsti avevita@ismuni.lt iki penktadienio 17 val. (jeigu penktadienis yra poilsio diena, lauktume iki ketvirtadienio 17 val.). Vėliau gautos medžiagos bus publikuojamos kitos savaitės numeryje.

„Ave vita“ redakcija

Mieli bendruomenės nariai, LSMU Akademinės leidybos skyrius profesionaliai ir kokybiškai teikia šias paslaugas: pažymėjimų, padėkų, blankų, vizitinių kortelių, skrajučių redagavimas, dizainas ir leidyba. Kreipkitės – ir mes padėsime!

LSMU Akademinės leidybos skyrius
El. paštas: leidyba@ismu.lt

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju LSMU Kauno klinikų Neurochirurginio reanimacijos skyriaus vadovei Neringai Balčiūnienei ir visam kolektyvui, slaugant ir prižiūrint mano tėtį Valiūną Albina.

Nuoširdžiai dėkoju gydytojams, kurie profesionaliai aiškino ligos simptomus bei ypatumus ir šiltai bendravo su artimaisiais. Slaugytojoms, seselėms ir kitam personalui – už nepriekaištingą priežiūrą, švarą, tinkamą ligonio higieną, tvarką ir komunikaciją. Vadovei Neringai Balčiūnienei reiškiu ypatingą padėką, kad nuoširdžiai ir žmogiškai padėjo priimti sprendimą dėl tėčio ligos ir visą laiką, kol jis buvo komoje ir išėjo iš gyvenimo, profesionaliai, aiškiai ir nestokodama kantrybės ir užuojautos bendravo.

Linkiu visam kolektyvui sveikatos ir stiprybės jūsų labai atsakingame darbe.

Pagarbiai

Jūratė Vilpišauskienė

Skaudžią netekties valandą, mirus tėveliui, nuoširdžiai užjaučiame Biochemijos katedros studijų administratorę Svają Dubickienę.
Biochemijos katedros kolektyvas

Milijonai žmonių visame pasaulyje kenčia nuo bado ir neturi galimybių gauti pakankamai maisto, kai turtingesnėse šalyse kasmet išmetami milijonai tonų dar tinkamo vartoti maisto. Maisto tausojimas ir perdirbimas yra esminis žingsnis siekiant tvaraus, sąmoningo ir atsakingo vartojimo. Kiekvienas iš mūsų gali prisidėti prie šio proceso, mažindamas atliekas, atsakingiau planuodamas pirkinius ir išmokdamas perdirbti bei išnaudoti maisto likučius ar tas dalis, kurias įprastai išmetame. Todėl kviečiame LSMU bendruomenės narius susiburti bendrai diskusijai ir degustacijai Pasaulinės maisto dienos progai skirtame renginyje „Maisto šventė: neišmesk, sunaudok, tausok!“.

Prisijunkite ir kartu skatinkime atsakingą maisto vartojimą!

Kada? Spalio 16 d. 12–13.30 val.

Kur? LSMU Veterinarijos akademija, Žalčio salė (fojė, šalia Didžiosios salės).

Dalyvauk: suburk 2–4 asmenų komandą, pagamink šventės tematiką atitinkantį maisto produktą (ar kelis), pateik jį šventės dalyviams mažais kąsneliais degustuoti!

Registruok savo komandą čia iki spalio 4 d.

Registracijos nuoroda: <https://forms.office.com/e/JkDj2rWpqY>

Ragauk: degustuok šventės dalyvių pagamintus patiekalus, įvertink ir balsuok už labiausiai patikusį.

Diskutuok: su kolegomis ir bendraminčiais apie maisto gamybos tvarumą, dalykis receptų idėjomis ir patarimais.

Sužinok: šventės metu kalbinsime maisto srities specialistus, todėl bus puiki proga įgyti žinių apie maisto gamybos tvarumą, tausojančius maisto ruošimo būdus ir kt. Tvariai pagamintas maistas gali būti be galo skanus!

Laimėk puikių prizų!

Organizatorius: LSMU Veterinarijos fakulteto Maisto saugos ir kokybės katedra.

Kontaktinis asmuo: Aistė Kabašinskiene (aiste.kabasinskiene@lsmu.lt).

2024 Spalio 10

MOKSLINĖ PRAKGINĖ KONFERENCIJA

Onkoginekologinių ligų prevencijos, DIAGNOSTIKA IR GYDYMO NAUJOVĖS

L.I.A.G.D.
LIETUVOS AKUŠERIŲ GINEKOLOGŲ DRAUGIJA

Lietuvos akušerių ginekologų draugijos onkoginekologijos sekcija, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Kauno klinikų akušerijos ir ginekologijos klinikos onkoginekologijos centras, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Kauno klinikų akušerijos ir ginekologijos klinikos reprodukcinės medicinos centras organizuoja mokslinę praktinę konferenciją „Onkoginekologinių ligų prevencijos, diagnostika ir gydymo naujovės“.

Konferencijos vyks **2024 m. spalio 10 d., (ketvirtadienį)** kontaktiniu būdu viešbučiu „Victoria“ konferencijų centre (Miško g. 11, Kaunas).

Konferencija skirta gydytojams akušeriams ginekologams ir kitų specialybių gydytojams, akušeriams, bendrosios praktikos slaugytojams.

Konferencijos dalyviams bus išduodami 4 akad. valandų et. kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimai.

Daugiau informacijos ir registracija: <https://reg.eventas.lt/OLP2024>

Konferencijos sekretoriatas: EVENTAS (PCO&AMC) +370 686 44485 | lagd@eventas.lt | www.eventas.lt | [FB@kvalifikuotasmedikas](https://www.facebook.com/kvalifikuotasmedikas)

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS
MEDICINOS FAKULTETAS

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS
KAUNO KLINIKOS

LSMU MA Medicinos fakulteto
Neurologijos klinikos ir Psichiatrijos klinikos
100 metų jubiliejui skirta mokslinė praktinė konferencija

Dėmesys smegenų sveikatai

Data: 2024 m. spalio 24 d., ketvirtadienis
Vieta: LSMU Mokomasis laboratorinis korpusas
(Eivenių g. 4, Kaunas)

Skirta gydytojams neurologams, vaikų neurologams, psichiatrams, vaikų ir paauglių psichiatrams, neurochirurgams, fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojams, medicinos psichologams ir kitų specialybių gydytojams bei slaugytojams.

Dalyviams bus išduoti 5 val. LSMU el. kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimai.

Daugiau informacijos ir registracija:
<https://reg.eventas.lt/NP100>

Konferencijos sekretoriatas: EVENTAS (PCO&AMC) | +370 686 44483 | registracija@eventas.lt | www.eventas.lt | [FB@kvalifikuotasmedikas](https://www.facebook.com/kvalifikuotasmedikas)

DISERTACIJOS GYNIMAS

Lapkričio 7 d. 10 val. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Naujausių farmacijos ir sveikatos technologijų centro A-202 auditorijoje (Sukilėlių pr. 13, LT-50166 Kaunas), viešajame Farmacijos mokslo krypties tarybos posėdyje bus ginama **Indrės Januškevičienės** daktaro disertacija „**Trejpai neigiamo krūties vėžio ląstelių populiacijų sąveikos įtaka vaistų jautrumui**“ (medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003).

Mokslinė vadovė – prof. dr. Vilma Petrikaitė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003).

Farmacijos mokslo krypties taryba:
Pirmininkė – prof. dr. Sonata Trumbeckaitė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003).
Nariai:
prof. dr. Nijolė Savickienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003);
prof. dr. Edmundas Kaduševičius (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001);
prof. dr. Saulius Šatkauskas (Vytauto Didžiojo universitetas, gamtos mokslai, biologija – N 010);
prof. dr. Roman Lesyk (Danylo Halytsky Lvovo nacionalinis medicinos universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003).

Su disertacija galima susipažinti Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bibliotekoje (Eivenių g. 6, LT-50162 Kaunas) ir internete <https://lsmu.lt/mokslas-ir-inovacijos/ginamos-ir-apgintos-disertacijos/>

Mokslų centras

VETERINARIJOS AKADEMIJOS
šventasis globėjas

SPALIO 4 D. 12 VAL.

Kviečiame į darbą ir studijas ateiti su savo augintiniais

ŠV. PRANČISKUS – GYVŪNŲ GLOBĖJAS

Jūsų augintinių palaiminimas

PRIE L. KRIAUCĖLIŪNO SMULKIŲ GYVŪNŲ KLINIKOS

**KAUNO KLINIKŲ
KRAUJO CENTRAS**

**JŪSŲ PADOVANOTAS
KRAUJAS GALI SUGRAŽINTI
SVEIKATĄ AR NET
IŠGELBĖTI GYVYBĘ**

**TAPK
KRAUJO
DONORU**

KAUNO KLINIKŲ KRAUJO CENTRAS
Eivenių g. 2,
Kaunas

 +370 37 326500

 kraujo.centras@kaunoklinikos.lt

 Kauno klinikų Kraujo centras